

**ВОЕННА АКАДЕМИЯ
„ГЕОРГИ СТОЙКОВ РАКОВСКИ”**

**ПРАВИЛНИК
ЗА НАУЧНАТА
И НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА ДЕЙНОСТ
НА ВОЕННА АКАДЕМИЯ
„ГЕОРГИ СТОЙКОВ РАКОВСКИ”**

София • 2014

ВОЕННА АКАДЕМИЯ „ГЕОРГИ СТОЙКОВ РАКОВСКИ“

1504, София, бул. „Евлоги и Христо Георгиеви“ № 82, тел. 92 26 501, факс 944 23 66
e-mail: rnda@md.government.bg

ЗАПОВЕД

НА НАЧАЛНИКА НА ВОЕННА АКАДЕМИЯ „Г. С. РАКОВСКИ“

01.01.2014 г.

№ ЗРД-112

София

СЪДЪРЖАНИЕ: Относно обявяване на Правилник за научната и научноизследователската дейност на Военна академия „Г. С. Раковски“.

На основание чл. 55, ал. 4 от Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България, чл. 30, ал. 1, т. 14 от Закона за висшето образование и чл. 124 и § 4 от заключителните разпоредби на Правилника за устройството и дейността на Военна академия „Г. С. Раковски“

ЗАПОВЯДВАМ:

1. Обявявам Правилник за научната и научноизследователската дейност на Военна академия „Г. С. Раковски, приет на заседание на Академичния съвет с Протокол № 2 от 28 януари 2014 г.

2. Правилникът за научната и научноизследователската дейност на Военна академия „Г. С. Раковски“ влиза в сила от 01 февруари 2014 г.

Настоящата заповед да се прочете пред целия личен състав на Академията.

Контрола за изпълнението на заповедта възлагам на заместник-началника на Военна академия „Г. С. Раковски“ по учебната и научната част.

НАЧАЛНИК НА ВОЕННА АКАДЕМИЯ „Г. С. РАКОВСКИ“

КОМОДОР

Заличено на осн.

чл.2 от ЗЗЛД

ДИМИТЪР АНГЕЛОВ

ГЛАВА ПЪРВА

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) Този Правилник определя условията и реда за планиране, финансиране, организиране на изпълнението и отчитане на научната и научноизследователската дейност във Военна академия „Г. С. Раковски”, наричана по-нататък Академията.

(2) С Правилника се уреждат вътрешните процедури и взаимодействието на основните и административните звена и длъжностните лица от Академията, участващи в научната и научноизследователската дейност.

Чл. 2. (1) Научната и научноизследователската дейност обхващат проучвателна, аналитична, консултантска, експертна и други творчески дейности, осъществявани системно за повишаване на обема от знания и използването му за създаване на нови приложения.

(2) Целта на научната и научноизследователската дейност в Академията е създаване на нови научни и научноприложни знания и продукти в областта на националната сигурност и отбраната, подпомагачи научното прогнозиране, обосноваване модернизацията и трансформацията на въоръжените сили на Република България и усъвършенстване на учебния и изследователския процес в Академията.

(3) Научната и научноизследователската дейност в Академията се основават на принципите етичност, прозрачност, публичност, достъпност, приложимост, обществена значимост и свобода на научната мисъл.

Чл. 3. Научната и научноизследователската дейност в Академията се организират и извършват по реда на този Пра-

вилник и на Правилника за устройството и дейността на Военна академия „Г. С. Раковски“, при спазване изискванията на Закона за висшето образование, Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България, Закона за защита на класифицираната информация и Правилника за неговото прилагане, Закона за счетоводството, Закона за насърчаване на научните изследвания и на подзаконовите нормативни актове, свързани с тях.

ГЛАВА ВТОРА

РЪКОВОДСТВО, ФОРМИ И ОРГАНИЗАЦИЯ НА НАУЧНАТА И НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА ДЕЙНОСТ

Чл. 4. Управлението на научната и научноизследователската дейност се осъществява от ръководството на Военна академия „Г. С. Раковски“, основните ѝ звена и от колективните органи за управление.

Чл. 5. Организацията на научната и научноизследователската дейност се ръководи от заместник-началника на Академията по учебната и научната част, подпомаган от научно-експертна комисия.

Чл. 6. Заместник-началникът по учебната и научната част на Академията:

1. координира научната и научноизследователската дейност в Академията;
2. контролира изпълнението на възложените по искане от въоръжените сили на Република България и външни потребители научни изследвания;

3. координира участието на Академията в национални и международни научни програми и разработването на съвместни проекти с национални и чуждестранни партньори;

4. организира и контролира изготвянето на планове и отчети за научната и научноизследователската дейност на Академията;

5. организира и контролира информационното осигуряване на научната и научноизследователската дейност на Академията.

Чл. 7. (1) Научно-експертната комисия се създава със заповед на началника на Академията, след решение на Академичния съвет.

(2) Председател на научно-експертната комисия е заместник-началникът на Академията по учебната и научната част.

(3) Научно-експертната комисия се съставя на паритетен принцип от хабилитиран академичен състав от основните звена на Академията.

(4) Дейността на комисията се определя с инструкция, приета от Академичния съвет.

Чл. 8. (1) Предмет на дейност на научно-експертната комисия са научни изследвания, финансирани със средства от субсидията от държавния бюджет, със собствени приходи на Академията и средства от оперативни програми на Европейския съюз.

(2) Научно-експертната комисия:

1. предлага ежегодно на Академичния съвет приоритетните направления за научна и научноизследователска дейност в Академията;

2. обсъжда заявки и предложения на проекти за включване в приоритетните направления, постъпили от основните звена на Академията, от отделните членове на академичния

състав на Академията и от обучаеми самостоятелно или обединени в научни (програмни) колективи;

3. предлага ежегодно за утвърждаване от Академичния съвет определените за разработване научноизследователски проекти в съответствие с научната политика на Академията;

4. подпомага организацията и изпълнението на утвърдените научноизследователски проекти и програми;

5. прави предложения и препоръки в Академичния съвет за подобряване на организацията и координацията на научната и научноизследователската дейност;

6. организира процеса на оценяване и приемане на възложените със заповед на началника на Военна академия „Г. С. Раковски” проекти;

7. подпомага организирането на научни прояви с местен, национален и международен характер.

(3) Регистрирането на проектните предложения и на одобрените за финансиране проекти се осъществява по вътрешни правила, приети от Академичния съвет.

Чл. 9. (1) Научната и научноизследователската дейност са неотделима част от дейността на академичния състав. Научните изследвания се осъществяват в основните звена, катедрите и научните секции.

(2) Научната и научноизследователската дейност се организират в работни групи. Техният състав се обявява със заповед на началника на Военна академия „Г. С. Раковски”.

(3) Научноизследователска дейност се провежда и от докторанти, слушатели, студенти и специализанти – чрез включването им в дейността на основни звена, катедри и научни секции и/или чрез формиране на самостоятелни работни групи.

(4) Научноизследователска дейност може да бъде осъществявана в условия на международно сътрудничество и в рамките на НАТО и Европейския съюз.

Чл. 10. При организирането и провеждането на научна и научноизследователска дейност всички органи на Академията, свързани с това, се ръководят от действащите нормативни документи, които регламентират различните аспекти за осигуряване на научноизследователския процес във въоръжените сили на Република България.

Чл. 11. Научната и научноизследователската дейност в Академията включват:

1. перспективни изследвания: теоретични, информационно-аналитични, технологични и други;

2. научноприложни изследвания и развойна дейност: изследвания, анализи, конструкторски и технологични разработки;

3. научни изследвания за обосноваване и развиване на обучението в Академията;

4. експертна и консултантска дейност, демонстрации на нови технологии и популяризиране на резултатите от научната и научноизследователската дейност;

5. информационно осигуряване на научните изследвания.

Чл. 12. (1) По своя характер научната и научноизследователската дейност в Академията се делят на *дългосрочна* и *краткосрочна*.

(2) Предмет на дългосрочната научна и научноизследователска дейност в Академията е осъществяването на перспективни научни изследвания в интерес на националната сигурност, отбраната и въоръжените сили, произтичаща от плановете на Министерството на отбраната за превъоръжаване и трансформация на Българската армия и привеждането ѝ в съ-

ответствие с изискванията на стандартизационните споразумения с НАТО.

(3) Предмет на краткосрочната научна и научноизследователска дейност е решаването на проблеми, предизвикани от обстоятелства на всекидневния процес на развитие във въоръжените сили на Република България.

Чл. 13. (1) По начина на формиране на тематиката научната и научноизследователската дейност в Академията се делят на *възложена* и *инициативна*.

(2) Възложени са научната и научноизследователската дейност, инициирани по искане на въоръжените сили на Република България.

(3) Инициативни са научната и научноизследователската дейност, инициирани по искане на основни звена, катедри, научни секции, колективи или членове на академичния състав на Академията.

Чл. 14. Формите за организация на научната и научноизследователската дейност в Академията са:

1. научни, научноприложни, опитно-конструкторски, технологични и други проекти;
2. научни прояви с местен, национален и международен характер;
3. научно съпровождане на проекти;
4. научно-експертна и консултантска дейност;
5. научноинформационна дейност;
6. други форми, съгласувани между изпълнителите и ръководството на Академията.

Чл. 15. Научните и научноизследователските проекти включват:

1. международни проекти: изпълнявани в интерес на колективната отбрана и на националната сигурност, съвместно с

международни научни организации на ЕС и НАТО, други международни организации и/или на основата на двустранни и/или многостранни договори;

2. проекти на национално равнище: изпълнявани в интерес на отбраната и националната сигурност, с участието на други заинтересувани ведомства и/или организации;

3. проекти на ведомствено ниво: изпълнявани в интерес на Министерството на отбраната и Българската армия;

4. проекти на ниво вид въоръжени сили: изпълнявани в интерес на вид въоръжени сили, организационна структура и/или административно звено от Министерството на отбраната или Българската армия;

5. проекти на ниво висше училище: изпълнявани в интерес на Академията за поддържане и повишаване нивото на подготовката на академичния състав, усъвършенстване на научноизследователската база и информационната среда, методите на работа, техническото и технологичното равнище на учебния процес.

Чл. 16. (1) Академията организира и провежда самостоятелно или в сътрудничество с други институции научни прояви с местен, национален и международен характер (конференции, симпозиуми, семинари, кръгли маси и други).

(2) Предложения за включване на научни прояви в годишния план на Академията се правят ежегодно от основните звена на Академията.

(3) Основните звена в Академията могат да провеждат научни прояви и по тяхно решение, за сметка на други финансови източници, при съгласуване с ръководството на Академията. Те могат да бъдат организирани самостоятелно или съвместно със заинтересувани организации и лица от страната и чужбина.

(4) Подготовката на научните прояви се осъществява от организационен комитет, като неговият състав се утвърждава със заповед на началника на Академията.

(5) Когато научните прояви се провеждат съвместно с други организации и лица, началникът на Академията определя членовете на организационния комитет от страна на Академията.

(6) Разходите за подготовката и провеждането на научните прояви се финансират по утвърдена от началника на Академията план-сметка.

Чл. 17. (1) Материали от научни прояви се публикуват изцяло или частично в издания на Академията или в други специализирани издания след рецензиране.

(2) Изданията, разработени в изпълнението на договор за научна проява, са собственост на Академията или съвместна собственост с контрагента по договора.

Чл. 18. Научно съпровождане на проекти, възложени от Министерството на отбраната на външни изпълнители, се организира и провежда за оказване на експертна, консултантска и методическа помощ и контрол с цел максимално удовлетворяване на изискванията към проекта.

Чл. 19. Научно-експертната и консултантската дейност са свързани с извършването на консултации и изготвянето на експертни оценки и заключения за проекти, изделия, технологии и материали, разработвани в интерес на отбраната и въоръжените сили на Република България.

Чл. 20. Научноинформационната дейност е свързана с изучаването, обобщаването и публикуването на информация за постиженията на наши и чужди фирми и научни организации, на собствени научни идеи и получени резултати в областта на сигурността и отбраната.

Чл. 21. Издателството на Академията подпомага популяризирането на резултатите от научните изследвания в съответствие с Правилника за издателската дейност на Военна академия „Георги Стойков Раковски”.

ГЛАВА ТРЕТА

ПЛАНИРАНЕ, ФИНАНСИРАНЕ И ОТЧИТАНЕ НА НАУЧНАТА И НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА ДЕЙНОСТ

Чл. 22. (1) Планирането на научната и научноизследователската дейност в Академията се осъществява в рамките на основна програма „Изследвания и технологии” от Основната програмна структура на Министерството на отбраната и Българската армия в съответствие с действащия Правилник за научноизследователската и развойна дейност в Министерството на отбраната и Българската армия и този Правилник.

(2) Планираните мероприятия по научната и научноизследователската дейност се включват като отделни раздели в годишния и в месечните планове на Академията и на основните звена.

(3) В разделите по ал. 2 се включват проектите, възложени със заповед на началника на Академията, предложените от основните звена на Академията, възложените от въоръжените сили на Република България и от други заявители.

(4) Разделите по научната и научноизследователската дейност в плановете на основните звена се разработват от заместник-началниците на основните звена, съгласно указанията и методическото ръководство на заместник-началника на

Академията, който отговаря за научната и научноизследователската дейност.

(5) Разделът по научната и научноизследователската дейност в плановете на Академията се разработва от заместник-началника на Академията, който отговаря за научната и научноизследователската дейност.

Чл. 23. Членове на академичния състав имат право да сключват договори за научна и научноизследователска дейност с външни възложители след разрешение на началника на Военна академия „Г. С. Раковски”.

Чл. 24. Финансирането на научната и научноизследователската дейност в Академията се извършва със средства:

1. от бюджета на Министерството на отбраната;
2. от субсидията от държавния бюджет на Академията, в размер не по-малко от 10 на сто спрямо издръжката на обучението;
3. от собствени приходи на Академията.

Чл. 25. Приходи на финансови средства от научната и научноизследователската дейност се реализират по линия на инициативни разработки по договори за научни изследвания, сключени с фирми, организации и ведомства извън системата на Министерството на отбраната или с органи на Министерството на отбраната, които не са на бюджетна издръжка от Министерството на отбраната.

Чл. 26. (1) Отчитането на междинни етапи и на окончателно завършени научни и научноизследователски проекти, разработвани за нуждите на въоръжените сили на Република България, се извършва пред съветите на основните звена в присъствието на представител(и) на съответния възложител.

(2) Препис-извлечение от протокола на заседанието на съвета на основното звено по ал. 1 се предоставя на възложителя.

(3) Отчитането на междинни етапи и на окончателно завършени научни и научноизследователски проекти, разработвани по договори с външни възложители, се извършва пред съответните възложители.

Чл. 27. В края на всяка календарна година се изготвят отчет-анализи за изпълнението на мероприятията от разделите по научната и научноизследователската дейност на основните звена и Академията в рамките на годишните им отчети за цялостната дейност.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

НАЦИОНАЛНО И МЕЖДУНАРОДНО НАУЧНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

Чл. 28. (1) Научното сътрудничество в Академията се осъществява по договори на двустранна и многостранна основа или под друга форма на съгласуване на интересите с научни, научно-учебни, учебни и стопански организации, с юридически и физически лица в страната и в чужбина.

(2) Сътрудничеството по ал. 1 се осъществява по инициатива на Академията, на нейни научни или програмни колективи, на отделни членове на академичния състав или на другата страна и с решение на Академичния съвет.

(3) Целта на националното и международното научно сътрудничество е повишаване на качеството и интернационализиране на научноизследователската дейност на Академията с цел достигане равнището на международните стандарти и постиженията на съвременната наука.

Чл. 29. (1) Международното научно сътрудничество в Академията се организира в съответствие с раздел „Междуна-

родно научно сътрудничество“ на утвърдения от министъра на отбраната годишен план на Академията.

(2) При планирането и провеждането на международното научно сътрудничество, освен предходната алинея, се вземат предвид:

1. необходимостта от модернизация и трансформация на Българската армия по изискванията на стандартите на НАТО;

2. предложенията към Българската армия от други армии;

3. възможностите на академичния състав;

4. необходимостта от специализация и преквалификация на академичния състав;

5. разполагаемите финансови средства.

(3) Основни форми за провеждане на научно сътрудничество с изследователските структури на НАТО и Европейския съюз и на международно научно сътрудничество са:

1. съвместни научноизследователски разработки;

2. обмен на резултати от научноизследователски разработки;

3. участие в международни работни групи, международни конференции, симпозиуми, семинари и други;

4. обмен на публикации и информация;

5. консултации и работни срещи на специалисти у нас и в чужбина.

Чл. 30. (1) Планирането, осъществяването и ръководенето на международното научно сътрудничество се уреждат съгласно законодателствата на съответните страни, сключените договори и този Правилник.

(2) Собствеността върху научните продукти, резултат от международно научно сътрудничество, се урежда между страните участнички в съответствие с действащото законода-

телство за закрила на интелектуалната собственост в съответните страни и сключените договори.

Чл. 31. Организирането на националното и международното научно сътрудничество в Академията се осъществява при условия и по ред, определени в този Правилник, в Правилника за международната дейност във Военна академия „Георги Стойков Раковски” и в Правилника за устройството и дейността на Военна академия „Георги Стойков Раковски“.

ГЛАВА ПЕТА

УЧАСТИЕ НА ОБУЧАЕМИТЕ В НАУЧНАТА И НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА ДЕЙНОСТ

Чл. 32. Академията създава условия за:

1. участие на слушатели, студенти и докторанти в съвместни научни изследвания с академичния състав в рамките на научноизследователски програми, планове и проекти;
2. организиране на научни прояви за слушателите, студентите и докторантите;
3. участие в международно студентско научно сътрудничество;
4. публикуване на научни разработки на студенти и докторанти в академичните научни издания.

Чл. 33. (1) Научната и научноизследователската дейност на обучаемите се провеждат в състава на научните дружества и секции на основните звена в Академията.

(2) Научната и научноизследователската дейност на обучаемите се извършват в съответствие с държавните изисквания за съответната образователна степен.

(3) Ръководството на научната и научноизследователската дейност на обучаемите се осъществява от научни ръководители, излъчвани от катедрите, секциите и научните колективи.

Чл. 34. (1) Научната и научноизследователската дейност на обучаемите в Академията се осъществяват в следните форми:

1. участие на слушатели, студенти и докторанти в съвместни разработки с академичния състав в рамките на научноизследователски проекти;

2. участие в международни проекти, обмяна на опит и други форми на международно студентско сътрудничество;

3. разработване на доклади от слушатели, студенти и докторанти;

4. участие в научни сесии по специалности и учебни дисциплини;

5. публикуване на доклади в издания на Академията и в сборници с отличени доклади от научните сесии;

6. други форми за осъществяване и популяризиране на студентски научни изследвания.

(2) Планирането, отчитането и финансирането на научната и научноизследователската дейност на обучаемите се извършват в съответствие с настоящия Правилник.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. По смисъла на този Правилник:

1. „Научна дейност” е познавателна дейност, насочена към получаване на обективни, системно организирани и обосновани оценки за обкръжаващата действителност, която се осъществява чрез събиране, систематизиране и критично

анализиране на факти, с цел синтезиране на нови знания за естеството, причинно-следствените връзки и възможностите за прогнозиране и управление на наблюдавани явления и процеси в областта на националната сигурност и отбраната.

2. „Научноизследователска дейност” е изпълнение на перспективни изследвания, научноприложни изследвания, развойна дейност, демонстриране на нови технологии, перспективни концепции и други в областта на националната сигурност и отбраната.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. Правилникът е разработен на основание чл. 30, ал. 1, т. 14 и чл. 61, ал. 2 от Закона за висшето образование.

§ 3. Този Правилник отменя Правилника за научната дейност на Военна академия „Георги Стойков Раковски“, приет от Академичния съвет с Протокол № 5 от 24 април 2012 г.

§ 4. Правилникът за научната и научноизследователската дейност на Военна академия „Георги Стойков Раковски” е приет на заседание на Академичния съвет с Протокол № 2 от 28 януари 2014 г. и влиза в сила от деня на обявяването му със заповед на началника на Академията.